

Et stærkt fag i udvikling

Også når det gælder professionens udvikling, har perioden været præget af en række nye tiltag. Sygeplejerskeuddannelsen er blevet revideret, og Dansk Sygeplejeråd har sat sit tydelige præg på det endelige resultat. Der er også blevet oprettet 272 flere studiepladser på skolerne efter massivt pres fra Dansk Sygeplejeråd.

Derudover er aftaler om bl.a. den nye specialuddannelse til kræftsygeplejersker endelig faldet på plads.

Dansk Sygeplejeråd har også sat fokus på sygeplejens placering i fremtidens sundhedsvæsen – bl.a. med et forslag om, at det danske sundhedsvæsen skal indføre kliniske ekspertsygeplejersker. Den overordnede ramme er et projekt om sygeplejerskernes fagidentitet.

PROFESSIONSUDVIKLING

Projekt "Fagidentitet"

Sygeplejerskernes profession er i konstant udvikling, bl.a. på grund af ændringer i praksis og det politisk/administrative system og på grund af nye krav fra patienter og politiske beslutningstagere. Derfor besluttede kongressen i 2006, at Dansk Sygeplejeråd skal arbejde på at sætte fokus på udviklingen i sygeplejen og sygeplejerskers fagidentitet, herunder hvordan man lokalt kan understøtte og udvikle en professionsbåren fagidentitet.

Kongresbeslutningen er udmøntet i projekt "Fagidentitet", der er forankret i en styregruppe bestående af bl.a. Dansk Sygeplejeråds 2. næstformand, to kredsformænd og repræsentanter for forslagsstillerne, faglige selskaber, rektorerne, sygeplejedirektørerne m.fl.

Formålet med projektet er at ruste sygeplejerskerne til at udvikle og forandre sygeplejen og sygeplejens vilkår til gavn for borgerne, sundhedsvæsenets institutioner og sygeplejerskerne nu og i fremtiden. Der arbejdes på forskellige uddannelsesscenarier for sygeplejersker med henblik på at understøtte udvikling af fagidentiteten. Hovedbestyrelsen har desuden valgt at medfinansiere en erhvervs-ph.d., som skal undersøge coaching som metode til at styrke fagidentiteten.

Under fagidentitetsprojektet findes desuden to delprojekter – dels et projekt om normeringer og dels Fagdag 2008. Begge projekter støtter op om det samlede projekt om fagidentitet.

Kliniske ekspertsygeplejersker

Der kommer flere og flere kronisk syge patienter i Danmark, men sundhedsvæsenet er ikke i tilstrækkelig grad indrettet til at møde den udfordring. Derfor har Dansk Sygeplejeråd foreslået regeringen, at det danske sundhedsvæsen indfører kliniske ekspertsygeplejersker, der inden for et afgrænset område har kompetence til at diagnosticere, ordinere undersøgelser og lægemidler og igangsætte sygepleje og behandling.

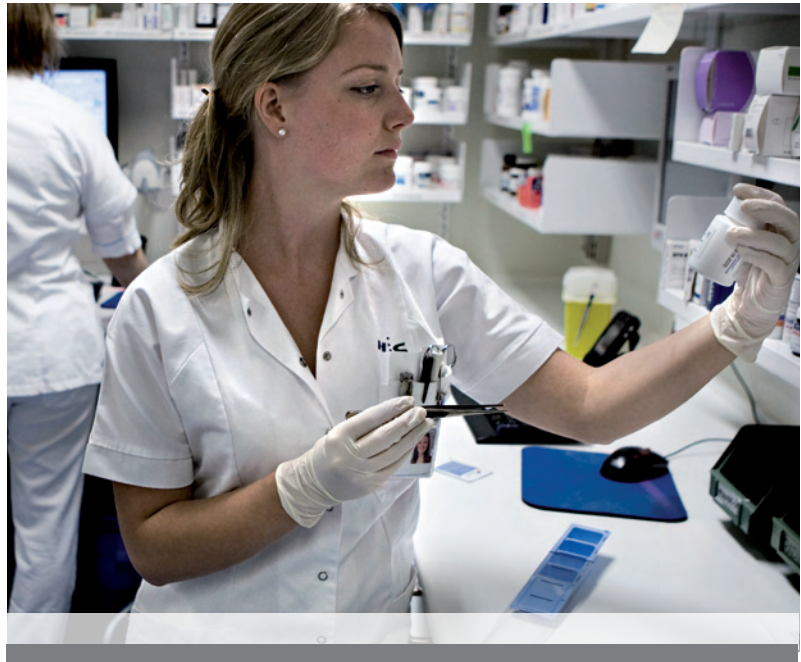
Mange lande har allerede indført kliniske ekspertsygeplejersker, og erfaringerne er gode: Både kvaliteten og patienttilfredsheden er høj. Flere af partierne i Folketinget har givet tilsagn om, at de vil arbejde videre med forslaget.

Nye opgaver til sundhedsplejerskerne

I en lang række kommuner får børnene ikke de lovpålagte ind- og udskolingsundersøgelser – især fordi der mangler kommunallæger. Derfor har en række kommuner på forsøgsbasis ladet sundhedsplejerskerne forestå ind- og udskolingsundersøgelserne.

Dansk Sygeplejeråd har foreslået at indføre kliniske ekspertsygeplejersker.

Sygeplejerskeuddannelsen er blevet revideret og en ny national studieordning er blevet etableret med henblik på at skabe ensartet, høj kvalitet for alle studerende.

Resultaterne er gode, og derfor har Dansk Sygeplejeråd arbejdet på at få ændret sundhedsloven, så sundhedsplejerskerne får en generel lovhjemmel til at udføre undersøgelserne.

Regeringen har som led i kvalitetsreformen lyttet til Dansk Sygeplejeråd og bebudet, at den vil fremlægge forslag om at ændre sundhedsloven på dette punkt.

GRUNDUDDANNELSE

Revision af sygeplejerskeuddannelsen

I løbet af 2006 var sygeplejerskeuddannelsen – ikke mindst det teoretiske indhold – genstand for stor debat i medierne. Selvom bl.a. Rektorforsamlingen kunne påvise, at langt størsteparten af arbejdsgiverne er tilfredse med de nye sygeplejersker, besluttede undervisningsministeren i september 2006 at nedsætte et udvalg til at revidere sygeplejerskeuddannelsen. Beslutningen skyldtes bl.a. også, at AKF i en rapport havde vist, at frafaldet på sygeplejerskeuddannelsen var foruroligende højt.

Dansk Sygeplejeråd deltog i udvalgsarbejdet, og det lykkedes via intensivt politisk arbejde at forhindre, at

uddannelsens faglige kvalitet og niveau blev forringet.

Udvalgsarbejdet mundede ud i 13 anbefalinger, bl.a. om at styrke sammenhængen mellem teori og praksis. I trepartsaftalen blev der afsat 15 mio. kr. over tre år til at styrke kvaliteten af og reducere frafaldet på sygeplejerskeuddannelsen.

Ny national studieordning

Parallelt med revisionen af sygeplejerskeuddannelsen har en arbejdsgruppe under Rektorforsamlingen for sygeplejerskeuddannelsen, med deltagelse af bl.a. SLS' formand, udarbejdet en national studieordning. Hensigten med den nationale studieordning er at skabe et mere ensartet uddannelsesstilbud på tværs af landet.

Blandt de væsentligste ændringer for uddannelsen er:

- Uddannelsen udbygges i 14 moduler.
- Internationalisering og tværfaglighed i uddannelsen er blevet selvstændige moduler.
- Samarbejdet mellem uddannelsesinstitution og klinisk uddannelse tydeliggøres, herunder at uddannelsesinstitutionen har ansvar for at etablere og vedligeholde samarbejdet.

I forbindelse med kvalitetsreformen er der oprettet 272 flere uddannelsespladser på landets sygeplejeskoler.

Øget dimensionering

Der mangler over 1.500 sygeplejersker i det danske sundhedsvæsen. Derfor har Dansk Sygeplejeråd lagt politisk pres på undervisningsministeren for at øge dimensioneringen på uddannelsen, og han har i forbindelse med kvalitetsreformen besluttet at udvide dimensioneringen med 272 uddannelsespladser i 2007.

Det lykkedes ikke at få besat alle studiepladserne, og Dansk Sygeplejeråd har presset på for at få regeringen til at gennemføre en national rekrutteringskampagne. Rektorforsamlingen har nedsat en arbejdsgruppe, som skal se på rekruttering og fastholdelse af sygeplejestuderende. Dansk Sygeplejeråd deltager i arbejdet.

Professionshøjskoler

I august 2007 oprettede undervisningsministeren otte nye flerfaglige professionshøjskoler, hvor bl.a. sygeplejerskeuddannelsen indgår.

Dansk Sygeplejeråds grundlæggende holdning er, at hvis professionshøjskolerne skal blive en succes, er det afgørende, at uddannelsens monofaglighed ikke

drukner i de store flerfaglige professionshøjskoler. Dansk Sygeplejeråd har også sammen med FTF kæmpet for at få indflydelse i professionshøjskolerne styrende og rådgivende organer.

I forbindelse med finanslovsforslaget for 2008 har Dansk Sygeplejeråd kraftigt kritiseret, at regeringen lægger op til massive besparelser på professionshøjskolerne.

Mere generelt har Dansk Sygeplejeråd via 2. næstformands repræsentation i Rådet for Mellemlange Videregående Uddannelser (MVU-Rådet) haft adgang til at drøfte forhold, der har betydning for sygeplejerskeuddannelsen, med de øvrige interessenter.

Merituddannelse

Undervisningsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal vurdere mulighederne og betingelserne for at etablere en meritsygeplejerskeuddannelse udbudt som åben uddannelse. Dansk Sygeplejeråd deltager i arbejdsgruppen med den grundholdning, at det er nødvendigt at se på alle muligheder for, hvordan der kan uddannes flere sygeplejersker – fx ved at få de dygtigste social- og sundhedsassistenter til at videreuddanne sig til sygeplejersker.

Dansk Sygeplejeråd arbejder løbende på at sikre sygeplejerskerne indflydelse på og adgang til informationsteknologi i sundhedsvæsenet.

EFTER-, VIDERE- OG SPECIALUDDANNELSE

Uddannelse efter grunduddannelsen

Hovedbestyrelsen har fornyet og udvidet "Dansk Sygeplejeråds strategi for uddannelse af sygeplejersker efter grunduddannelsen" fra 2003.

I forhold til efter- og videreuddannelser er udgangspunktet bl.a., at det formaliserede uddannelsessystem skal bidrage med en væsentlig del af sygeplejerskernes efter- og videreuddannelse, og at der skal ske en landsdækkende kvalitetssikring af efteruddannelserne med henblik på at fastholde ensartet høj standard.

I forhold til specialuddannelser er udgangspunktet bl.a., at der skal etableres flere specialuddannelser inden for de kliniske områder, at de skal kvalitetssikres og ECTS-pointbedømmes, og at de på sigt skal lægges på masterniveau.

Ny sundhedsplejerskeuddannelse

Sundhedsministeriet, KL og Dansk Sygeplejeråd er blevet enige om en ny sundhedsplejerskeuddannelse. Dansk Sygeplejeråd har kæmpet hårdt for, at uddannelsen får et højt fagligt niveau, og det lykkedes at opnå tilslutning til, at sundhedsplejerskeuddannelsen skal være på masterniveau. Dansk Sygeplejeråd har endvidere kæmpet for at fastholde, at uddannelsen skal være to-årig, som Sundhedsstyrelsen og parterne anbefalede i 2005. Det er lykkedes at nå til enighed om et kompromis om en 1½-årig uddannelse.

Den nye sundhedsplejerskeuddannelse skal fremtidssikre sundhedsplejerskernes kompetenceudvikling til at imødekomme behovet fra børn, forældre og lokalsamfund om at arbejde sundhedsfremmende og forebyggende.

Etableringen af den nye sundhedsplejerskeuddannelse hænger bl.a. sammen med lovforslaget om ind- og udskolingsundersøgelser.

Ny specialuddannelse til kræftsygeplejersker

I forbindelse med Kræftplan II i november 2005 udarbejdede Sundhedsstyrelsen – bl.a. med input fra Dansk Sygeplejeråd – et forslag til en specialuddannelse i kræftsygepleje. Gennem flere år var Sundhedsministeriet imidlertid modstander af at etablere den ny specialuddannelse, bl.a. med henvisning til sygeplejerskemanglen.

Derfor har Dansk Sygeplejeråd kæmpet for at få den nye specialuddannelse etableret som led i trepartsaf-talen. Det lykkedes, og regeringen afsatte 25 mio. kr. til at iværksætte uddannelsen.

SYGEPLEJEFORSKNING

Den Nationale Strategi for Sygeplejeforskning er udarbejdet af en gruppe sygeplejerskeforskere og sygeplejeledere og løber til 2010.

Som opfølgning på strategien besluttede Dansk Sygeplejeråd i 2004, at der skulle udbydes 20 samfinansierede ph.d.-stipendier frem til 2008. Dansk Sygeplejeråd har i perioden anvendt 8,7 mio. kroner til dette formål og besluttede samtidig at uddele 600.000 kr. til post doc-projekter.

Dansk Sygeplejeråds Sygeplejefaglige Forskningsfond uddelte i 2007 1,5 mio. kr. til stipendier.

Med henblik på en fremtidig strategi for sygeplejeforskning har Dansk Sygeplejeråd været rundt på landets forskningsinstitutioner for at drøfte potentielle samarbejds- og udviklingsmuligheder, som kan være med til at styrke området nationalt.

KVALITET

Den Danske Kvalitetsmodel

Høj kvalitet i sygeplejen kræver systematisk kvalitetsudvikling, og Dansk Sygeplejeråd støtter derfor udviklingen af Den Danske Kvalitetsmodel.

Da Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet (IKAS) sendte første udgave af kvalitetsmodellen i høring i 2007, påpegede Dansk Sygeplejeråd bl.a., at modellen var for omfattende og tidskrævende at implementere for klinikkerne. Efterfølgende har IKAS valgt at revidere og begrænse kvalitetsmodellen.

Dansk Sygeplejeråd har også arbejdet for, at kvalitetsmodellen indeholder en standard for sygeplejerskenormeringen, som Sundhedsstyrelsen og Dansk Selskab for Patientsikkerhed anbefalede i 2005.

Organisationens arbejde på dette felt skal ses i lyset af, at kongressen i 2006 besluttede at arbejde for, at der udarbejdes retningslinjer for normeringer.

Dokumentation, målinger og standarder

Kongressen besluttede i 2006, at Dansk Sygeplejeråd i den kommende beretningsperiode skal udarbejde analyser, der sætter organisationen i stand til at vurdere, hvad den tiltagende brug af målinger og standarder på sundhedsområdet i Danmark betyder for sygeplejen.

Der er nedsat en intern arbejdsgruppe, der bl.a. har besluttet at indhente ekstern bistand til at udarbejde analyserne.

Digital sundhed

Dansk Sygeplejeråd har på en række felter sat fokus på IT-udviklingen i sundhedsvæsenet og den betydning, det har for sygeplejerskerne. Dansk Sygeplejeråd har fx over for bestyrelsen i Sammenhængende Digital Sundhed i Danmark fremlagt sine synspunkter på sygeplejens behov for og krav til velfungerende IT-systemer i sundhedsvæsenet. Dansk Sygeplejeråd har også kommenteret den nye nationale strategi for digitalisering af sundhedsvæsenet 2008-12, bl.a. med en skarp kritik af, at der ikke er lagt op til at involvere de sundhedsprofessionelle i udviklingen.

Arbejdet på dette felt skal ses i lyset af, at kongressen i 2006 besluttede, at Dansk Sygeplejeråd i beretningsperioden skal iværksætte initiativer, der sikrer, at sygeplejerskerne får størst mulig indflydelse på udvikling og implementering af informationsteknologi i sundhedsvæsenet.

Der er nedsat en styregruppe for dette arbejde, der bl.a. omfatter Dansk Sygeplejeråds 1. næstformand, repræsentanter for forslagsstillerne og repræsentanter for kredsene.

PATIENTSIKKERHED

Dansk Sygeplejeråd har igennem de seneste år haft det særlige indsatsområde, at patientsikkerhedsloven også skal omfatte primærsektoren, så patienterne oplever et sammenhængende sundhedsvæsen med samme kvalitet og patientsikkerhed, uanset hvilken sektor de behandles i. Det har vi arbejdet for i Dansk Selskab for Patientsikkerhed – dels via formandens repræsentation i forretningsudvalget og dels i en arbejdsgruppe, der med Dansk Sygeplejeråd i spidsen har udarbejdet en række anbefalinger for patientsikkerhed i primærsektoren.

Operation Life

Dansk Selskab for Patientsikkerhed har, med inspiration fra det amerikanske kvalitetsinstitut Institute for Healthcare Improvements kampagne "100.000 Lives Campaign", besluttet at gennemføre en tilsvarende kampagne i Danmark. Den danske kampagne "Operation Life" blev igangsat den 16. april 2007 med et forløb på 18 måneder for alle danske sygehuse. Målet er at forebygge dødsfald gennem implementering af seks tiltag.

ØVRIGE FAGLIGE INDSATSOMRÅDER

Konsultationssygepleje

I fremtiden skal endnu flere sundhedsopgaver løses i almen praksis. Derfor bliver konsultationssygeplejersker en afgørende forudsætning for, at patienterne sikres høj kvalitet og patientsikkerhed i det primære sundhedsvæsen.

Derfor er det nødvendigt at udvikle konsultationssygeplejerskernes kompetencer og udvide deres arbejdsområde. På den baggrund udgav Dansk Sygeplejeråd i 2007 pjecen "Konsultationssygeplejersker – nøglespillere i fremtidens sundhedsvæsen." Publikationen er udarbejdet i samarbejde med Fagligt Selskab for Konsultationssygeplejersker.

Sundhedspleje

Alle erfaringer viser, at sunde vaner grundlægges allerede i den tidlige barndom og ungdom. Derfor er det helt nødvendigt, at der sættes ind med målrettede sundhedsfremmende tilbud over for børn og unge.

Dansk Sygeplejeråd har derfor, i samarbejde med Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker, de ledende sundhedsplejersker og de tidligere amtssundhedsplejersker, udarbejdet et udspil om, hvordan kommunerne bedst muligt kan medvirke til at sikre børn, unge og deres familier mest mulig sundhed.

En del politiske partier har efterfølgende taget en række af anbefalingerne til sig i forbindelse med deres arbejde med sundhedsfremme og forebyggelse.

Psykiatrisk sygepleje

Psykiatrien er et vigtigt indsatsområde for Dansk Sygeplejeråd, og Dansk Sygeplejeråd har som opfølgning på et tilsagn på kongressen i 2006 afholdt en konference for psykiatriske sygeplejersker i foråret 2008. Konferencen sætter fokus på kravene til psykiatrisk sygepleje – nu og i fremtiden. Konferencen er afviklet i samarbejde med repræsentanter fra Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker.

Samtidig har Dansk Sygeplejeråd igangsat analysearbejde med henblik på at belyse temaer som rekruttering og fastholdelse, opgave- og ansvarsfordeling, organisering og patientforløb i de nye regioner samt specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje.

Dansk Sygeplejeråd er fortsat aktiv i Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri. Netværket er et samarbejde mellem seks faglige organisationer. Dansk Sygeplejeråd har i det regi bl.a. deltaget i udarbejdelse af pjecen "Inklusionsstrategier for mennesker med sindslidelser".

Kosmetisk behandling

I efteråret 2006 kom Sundhedsstyrelsen med en udredning af forholdene omkring kosmetisk behandling, der ville få store konsekvenser for en række sygeplejersker, der driver virksomhed på feltet. Udredningen indeholdt bl.a. anbefalinger om, at det er lægen, der er ansvarlig for alle typer kosmetisk behandling, og at lægen altid skal være til stede under behandlingen.

Anbefalingerne ville indebære en alvorlig begrænsning af sygeplejerskers virksomhedsområde og få negative konsekvenser for andre dele af sundhedsvæsenet. Derfor har Dansk Sygeplejeråd arbejdet på at påvirke Sundhedsstyrelsens anbefalinger, og styrelsen har på en række felter ændret sit forslag til regulering af området.

Klinisk specialisering

Dansk Sygeplejeråd har deltaget i en kortlægning af sygeplejerskernes speciale- og funktionsbetegnelser, der er foretaget i regi af Sundhedsstyrelsens Råd for Sygeplejerskers Special- og Videreuddannelser. Med baggrund i kortlægningen skal der udarbejdes et forslag til en fælles begrebsramme, der kan medvirke til at fremme en ensartet brug af speciale- og funktionsbetegnelser. Dansk Sygeplejeråd forventer at kunne anvende arbejdet i den kommende tid, bl.a. i det fortsatte arbejde med sygeplejerskernes efter-, videre- og specialuddannelser.

STIPENDIER

Formålet med Dansk Sygeplejeråds Stipendiefond er at give sygeplejestuderende og sygeplejersker mulighed for at deltage i udenlandske faglige arrangementer og studiebesøg, så de kan øge indsigten i udviklingen inden for sygeplejen og derved bidrage til faglig udvikling.

Hvert år modtager Dansk Sygeplejeråd endvidere 300.000 kr. fra M. L. Jørgensen og Gunnar Hansens

Sygeplejen er i disse år i konstant udvikling, og sygeplejerskerne får hele tiden nye opgaver, bl.a. i almen praksis.

fond til uddeling af stipendier blandt sygeplejersker, der er fyldt 40 år, og som har arbejdet siden deres ungdom.

Dansk Sygeplejeråd har på denne baggrund i perioden 1. juni 2006 til 1. februar 2008 uddelt 799.500 kr. til 130 studerende og 787.000 kr. til 170 sygeplejersker fra Dansk Sygeplejeråds Stipendiefond og M. L. Jørgensen og Gunnar Hansens fond til deltagelse i udenlandske arrangementer.

FAGLIGE SELSKABER OG DASYS

For at have den stærkest mulige faglige stemme arbejder Dansk Sygeplejeråd, de faglige selskaber og Dansk Sygepleje Selskab (dasys) løbende sammen om udviklingen inden for sygeplejen og i sundhedsvæsenet. Sundhedsstyrelsen indbyder i stigende grad de faglige selskaber og dasys til at deltage i råd og udvalg, fx når det gælder Sundhedsstyrelsens arbejdsgrupper for specialebeskrivelse, Kræftstyrergruppen og en arbejdsgruppe til udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer.

I foråret 2007 nedsatte Dansk Sygeplejeråd, de faglige selskaber og dasys i fællesskab en arbejdsgruppe med Dansk Sygeplejeråds 2. næstformand i spidsen. Arbejdsgruppen har bl.a. beskæftiget sig med

rammerne for det indbyrdes samarbejde og udfordringen med at få flere medlemmer til at engagere sig i de faglige selskaber samt med rekruttering af faglige selskaber til dasys.

Siden sidste beretning er der kommet to nye faglige selskaber til: Fagligt Selskab for Palliations- og Hospicesygeplejersker blev stiftet i september 2006, og Fagligt Selskab for Gastroenterologiske Sygeplejersker blev stiftet i november 2006.

Ved udgangen af 2007 var der 34 faglige selskaber med i alt 15.277 medlemmer. 23 faglige selskaber er medlem af dasys, hvilket svarer til ca. 7.000 sygeplejersker.

SYGEPLEJEFAGDAG 2008

Dansk Sygeplejeråd holdt i januar 2008 Sygeplejefagdag i Odense Congress Center. Mere end 1.000 sygeplejersker deltog i fagdagen, der havde temaet "Faget i Fokus – nye veje for vores profession". I sin tale til fagdagen fremhævede Dansk Sygeplejeråds formand tre mål for professionen: 1) Patienterne skal have ensartet høj kvalitet og patientsikkerhed, 2) Sygeplejerskerne skal have et større, selvstændigt arbejdsfelt og 3) Der skal være gode rammer for at udøve faget.

Socialsygeplejerske Nina Brünés modtog i 2008 Dansk Sygeplejeråds Firkløverpris for sit arbejde med udsatte patienter.

Kim Manley fra Royal College of Nursing holdt oplæg, ligesom der var en række parallelsessioner og workshops. Sidst på dagen deltog repræsentanter fra KL, Danske Regioner og Folketingets Sundhedsudvalg i en paneldebat om arbejdsdelingen i fremtidens sundhedsvæsen, ligesom sundhedsministeren gav sit bud på sygeplejerskernes rolle i fremtidens sundhedsvæsen.

Firkløverprisen 2008

Firkløverprisen blev uddelt på Dansk Sygeplejeråds fagdag. Prisen tildeles en sygeplejerske, som har ydet en særlig indsats i den kliniske sygepleje, og hvis resultater skal kunne formidles til andre sygeplejersker eller institutioner.

I 2008, blev prisen tildelt socialsygeplejerske Nina Brünés, som i sit professionelle liv har beskæftiget sig med udsatte patienter og som nu er ansat i Projekt Udenfor i København.

LEDELSE

Ret til lederuddannelse på diplomniveau

Dansk Sygeplejeråd har i beretningsperioden sat øget fokus på de sygeplejefaglige lederes vilkår i

sundhedsvæsenet, bl.a. gennem øget politisk pres for mere uddannelse til lederne, oprettelsen af en lederforening og et styrket samarbejde med forskere, ligesom formandskabet har deltaget i den offentlige debat og som oplægsholdere på konferencer om ledelse i sundhedsvæsenet.

Trepartsaftalen har været et vigtigt omdrejningspunkt. Her lykkedes det via FTF at aftale, at offentlige institutionsledere og afdelingsledere på sygehuse, der har ledelse som primær jobfunktion, får ret til en anerkendt lederuddannelse på diplomniveau.

Undersøgelse af ledernes uddannelsesniveau

Dansk Sygeplejeråd undersøgte i begyndelsen af 2007 ledernes behov for efter- og videreuddannelse. Resultatet viser, at seks ud af ti ledere har en lederuddannelse. 33 pct. hverken har eller er i gang med en meritgivende lederuddannelse. Kun 26 pct. af lederne har gennemført en diplomuddannelse i offentlig ledelse.

Aktiviteter for lederne

Der er bl.a. afholdt temadage for ledere i samarbejde med arbejdsgiverne om Lean, ligesom der er afholdt flere temadage sammen med Forlaget Børsen om ledelse, coaching og konfliktløsning i ledelse.

Dansk Sygeplejeråd har en lang række tilbud til de ledende sygeplejersker, herunder Lederlinjen og Ledernet med både uddannelses- og karriererådgivning.

Derudover anvendes både Lederlinjen og Ledernet af lederne i forhold til bl.a. uddannelses- og karriererådgivning. I kredsene er samarbejdet med lederne bl.a. dyrket i Lederrådene og i andre funktionsopdelte netværk, ligesom Dansk Sygeplejeråd centralt har samarbejdet med de etablerede lederfora.

Samarbejde med FTF om ledelse

Dansk Sygeplejeråd deltager i Ledernetværket i FTF-regi sammen med de øvrige FTF-organisationer. Samarbejdet har primært karakter af erfaringsudveksling og videndeling om bl.a. trepartsaftale og lederuddannelse, og Dansk Sygeplejeråd har via netværket kunnet præge FTF's indsats på ledelsesområdet. Det overvejes p.t., hvordan indsatsen skal skrues sammen fremover.

Et sammenhængende og forebyggende sundhedsvæsen

Sundhedsvæsenet har i beretningsperioden ligget højt på den politiske dagsorden, ligesom vilkårene for sygeplejerskerne og andre offentligt ansatte har været genstand for heftig debat, ikke mindst op til folketingsvalget i november 2007.

Dansk Sygeplejeråd har været med til at præge debatten og sætte dagsorden via en lang række politiske udspil, kontakter med sundhedspolitiske beslutningstagere og kommunikationsaktiviteter – både centralt og lokalt. Det gælder både i forhold til sygeplejerskemanglen, de medicinske patienter, akutområdet, social ulighed i sundhed, kræftområdet, kliniske ekspertsygeplejersker, ændring af autorisationsloven m.m.

At Dansk Sygeplejeråd på så mange niveauer og platforme præger debatten og beslutningstagerne er med til at sikre, at sundhedsvæsenet udvikler sig i den rigtige retning, både for sygeplejerskerne og patienterne.

SYGEPLEJERSKEMANGLEN

Der mangler i dag over 1.500 sygeplejersker i det danske sundhedsvæsen. Manglen på sygeplejersker er den største trussel mod kvaliteten i sundhedsvæsenet. Det kan aflæses direkte på patienternes sundhed, sikkerhed og overlevelse, når normeringerne er for stramme, fordi der er for få sygeplejersker. Det går også hårdt ud over arbejdsmiljøet.

Derfor har Dansk Sygeplejeråd sat sygeplejerskemanglen og dens konsekvenser højt på den politiske dagsorden – ikke mindst i forbindelse med regeringens kvalitetsreform. Her har Dansk Sygeplejeråds formand bl.a. rejst et forslag om, at der uddannes flere sygeplejersker. Regeringen har efterfølgende besluttet at udvide antallet af studiepladser.

Dansk Sygeplejeråd har også fremsat en række andre forslag, der direkte eller indirekte relaterer sig til sy-

geplejerskemanglen, bl.a.:

- Flere sygeplejestuderende: En national rekrutteringskampagne til sygeplejestudiet.
- Fastholdelse i faget: Bedre karriereveje tæt på patienterne, fx som klinisk ekspertsygeplejerske.
- Mindre nedslidning: Bedre fysisk og psykisk arbejdsmiljø.
- Bedre normeringer: Standard for normeringsmanualer i Den Danske Kvalitetsmodel.
- Mindre pres på sygehusene: Øget fokus på sundhedsfremme og forebyggelse.

Sygeplejerskemanglen har endvidere været et vigtigt afsæt for overenskomstforhandlingerne med regioner og kommuner, idet Dansk Sygeplejeråd sammen med Sundhedskartellet har haft rekruttering og fastholdelse som den politiske overligger for forhandlingerne.

SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE

Netværk for en Folkesundhedsreform

Dansk Sygeplejeråd tog i foråret 2007 sammen med Hjerteforeningen initiativ til at danne "Netværk for en Folkesundhedsreform". Netværket består af 25 af Danmarks største sundheds- og patientorganisationer og arbejder for at sætte sundhedsfremme og forebyggelse højere op på den politiske dagsorden.

Målet er en folkesundhedsreform, der blandt andet fastsætter konkrete mål for danskernes sundhed og som forpligter kommuner og regioner til at omsætte de nationale mål til praksis.

Netværket har i 2007 afholdt en konference om problemerne med folkesundheden på Christiansborg, udgivet et casekatalog med gode eksempler på forebyggelse og holdt møder med flere sundhedspolitikere. Et væsentligt resultat blev opnået, da regeringen som en del af kvalitetsreformen besluttede at nedsætte en forebyggelseskommission og iværksatte en national forebyggelsesplan med klare mål for indsatsen.

Social ulighed i sundhed

Dansk Sygeplejeråd har tidligere udarbejdet et forslag til en national handleplan for sundhedsfremme og forebyggelse, herunder med tiltag for at begrænse den sociale ulighed i sundhed. I det lys besluttede kongressen i 2006, at Dansk Sygeplejeråd skal tage initiativer med henblik på at mindske den sociale ulighed i sundhed, ligesom Dansk Sygeplejeråd skal bidrage til at udbrede kendskabet til konsekvenserne af social ulighed i sundhed.

Som følge heraf har organisationen nedsat en arbejdsgruppe om social ulighed i sundhed, som arbejder med en række initiativer på området, herunder en konference og et politisk udspil. Indsatsen målrettes både den brede gruppe af mennesker, der er i risikogruppen, fx de lavt- og kortuddannede, og den mere snævre gruppe af stærkt marginaliserede mennesker, fx hjemløse og narkomaner.

Arbejdet med social ulighed i sundhed sker i tæt samarbejde med de faglige selskaber for addiktiv sygepleje, tværfaglig sygepleje, primærsygepleje, konsultationssygepleje, sundhedspleje og psykiatri, lige-

som repræsentanter for forslagsstillerne indgår i arbejdet.

KVALITETSREFORM

Regeringen påbegyndte arbejdet med en kvalitetsreform i slutningen af 2006. Dansk Sygeplejeråds formand deltog på en række temamøder landet over, ligesom hun også deltog i den mere snævre kvalitetsgruppe, som statsministeren efterfølgende nedsatte. Sammen med Sundhedskartellet udgav Dansk Sygeplejeråd publikationen "Syv fikspunkter for fremtidens sundhedsvæsen", som indeholder en lang række konkrete forslag til initiativer, Folketinget og regeringen bør tage.

Regeringen præsenterede sit endelige forslag til kvalitetsreformen i august 2007. Forslaget indeholder otte reformer med i alt 180 initiativer.

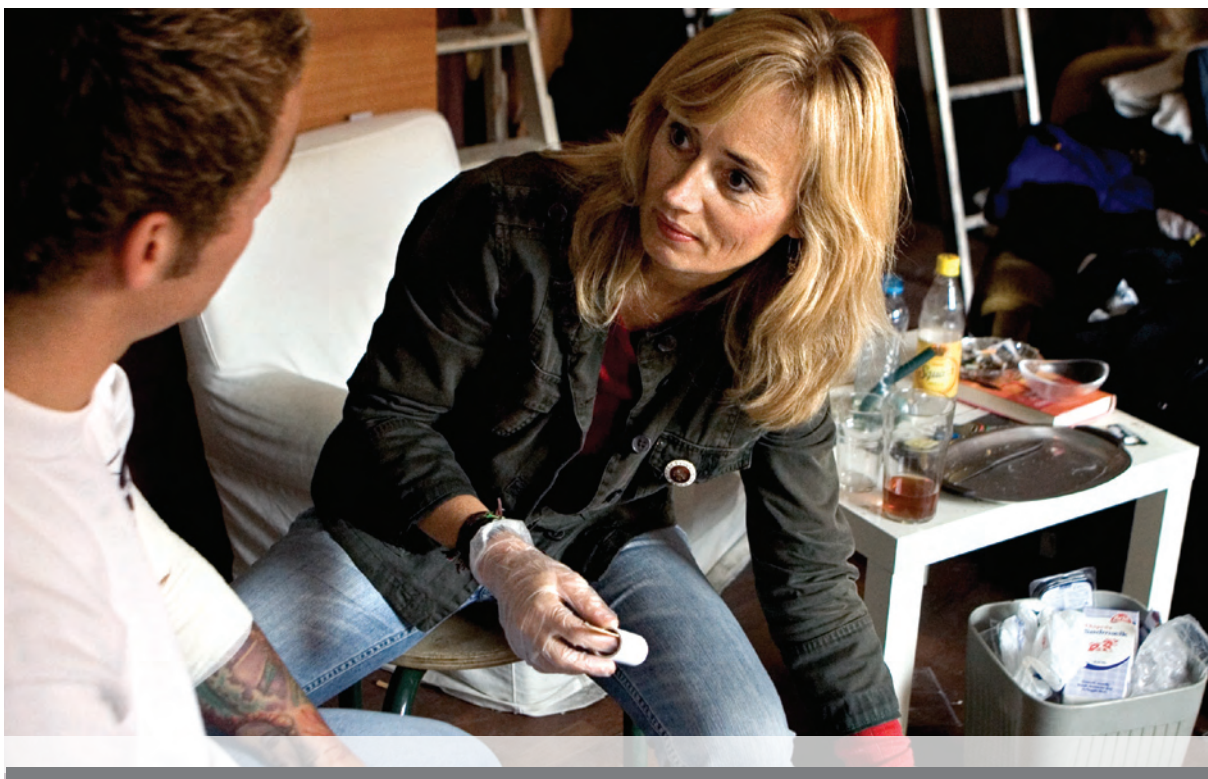
På nogle områder har regeringen lyttet til Dansk Sygeplejeråd. Det gælder bl.a. forslaget om, at der skal iværksættes en national forebyggelsesplan, som også inkluderer social ulighed i sundhed, og forslaget om at der på sundhedsområdet skal laves forsøg med en række udvalgte spydspidsafdelinger eller -sygehuse, der skal have mulighed for at afprøve nye former for arbejdstilrettelæggelse og finansiering, som kan øge kvaliteten og forbedre arbejdsgangene i sygehusvæsenet. Også forslaget om flere opgaver til sundhedsplejerskerne stammer fra Dansk Sygeplejeråd.

Til gengæld har Dansk Sygeplejeråd kritiseret, at regeringen med kvalitetsreformen ikke rykker ved traditionerne i sundhedsvæsenet, fx når det handler om at indføre kliniske ekspertsygeplejersker. Konkret har Dansk Sygeplejeråd foreslået, at autorisationslovens § 74 ændres, så visse sygeplejersker får begrænset ordinationsret.

Trepartsaftale

FTF indgik den 1. juli 2007 en trepartsaftale med regeringen, Danske Regioner og KL om de offentlige ansattes arbejdsvilkår. Via tæt samarbejde med Dansk Sygeplejeråd og Sundhedskartellet lykkedes det at sætte en række "sundhedsfingerstryk" på aftalen.

I første omgang valgte Dansk Sygeplejeråd og det øvrige FTF at forlade trepartsforhandlingerne, mens LO

Et af Dansk Sygeplejeråds væsentligste indsatsområder er at sætte fokus på, hvordan vi kommer den sociale ulighed i sundhed til livs.

og AC indgik en aftale med regeringen og arbejdsgiverne den 17. juni 2007.

Efter en lille tænkepause fra finansministerens side blev FTF imødekommet på en række af de væsentligste punkter, og den 1. juli blev der indgået en aftale, som bl.a. indeholder:

- En særlig pulje til efter- og videreuddannelse af FTF's grupper (250 mio. kr. over tre år).
- En ny specialuddannelse for sygeplejersker inden for kræftområdet (25 mio. kr. over tre år).
- Øremærkede midler til sygeplejerskernes efter- og videreuddannelse (50 mio. kr. over tre år).
- Puljemidler, der skal styrke kvaliteten af og reducere frafaldet på sygeplejerskeuddannelsen (15 mio. kr. over tre år).
- En særlig indsats med tilhørende midler for at få ældre medarbejdere til at blive længere på arbejdsmarkedet (300 mio. kr. over tre år).
- En ret for alle ledere til en diplomuddannelse (200 mio. kr. over tre år).

FTF har i øvrigt tilsluttet sig elementerne i LO/AC's trepartsaftale.

Task force om arbejdsdelingen i sundhedsvæsenet

Sygeplejen udvikler sig hele tiden. Ny viden og nye metoder betyder, at sygeplejerskerne i dag løser en lang række opgaver, som tidligere har været løst af andre faggrupper – fx læger. Men den formelle regulering er ikke fulgt med. Udviklingen er derimod afhængig af lokale forhold og ledelsens gode vilje.

Derfor præsenterede Dansk Sygeplejeråd i sit udspil til kvalitetsreformen et forslag om en national task force, der kan sætte fokus på, hvordan nytækningen i sundhedsvæsenet kan systematiseres. Den idé har regeringen og arbejdsgiverne lyttet til: Task forcen indgik som en del af trepartsaftalen og vil præsentere sine anbefalinger i løbet af 2008.

Dansk Sygeplejeråd er repræsenteret i task forcen og arbejder for, at arbejdsdelingen fremover skal afspejle patienternes behov og medarbejdernes kompetencer. Det betyder, at sygeplejerskerne skal have nye opgaver og bevare de opgaver, hvor det giver bedst mening. Det betyder også, at sygeplejerskerne afgi-

De medicinske afdelinger mangler både personale og ressourcer, hvilket Dansk Sygeplejeråd løbende gør politikerne opmærksom på.

ver de opgaver, de ikke er uddannet til – fx til læge-sekretærer, serviceassistenter eller kostfaglige.

Arbejdet med task forcen ses i en nær sammenhæng med indsatsen for at formalisere sygeplejerskernes kompetencer, og Dansk Sygeplejeråd er i løbende kontakt med sundhedspolitikere og myndigheder med henblik på at formalisere et selvstændigt virksomhedsområde til sygeplejerskerne.

Ændring af Autorisationsloven

Sygeplejersker har ifølge autorisationsloven ikke et selvstændigt virksomhedsområde, hvorfor sygeplejerskerne stadig bliver betragtet som 'lægens med-hjælp'.

Dansk Sygeplejeråd har derfor gentagne gange problematiseret, at principperne i autorisationsloven for sygeplejerskernes vedkommende er fra 1933, og at der er sket en kontinuerlig udvikling i sygeplejerskernes arbejdsfelt siden da

MEDICINSKE PATIENTER

På trods af at der er et øget fokus på sundhedsvæsenets betydning i velfærdssamfundet, er der fortsat et meget væsentligt problemfelt i sundhedsvæsenet, som overses. Det drejer sig om det medicinske område, herunder de medicinske afdelinger, hvor hver 5. seng er nedlagt i løbet af de sidste ti år.

Dansk Sygeplejeråd har derfor sat fokus på de medicinske patienter, idet mange medicinske afdelinger slås med overbelægning, underbemanding, utidsvarende fysiske rammer, stigende plejetyngde, problemer med at rekruttere sygeplejersker, stigning i andelen af færdigbehandlede patienter, der ikke kan udskrives, og mange akutte genindlæggelser.

Dansk Sygeplejeråds formand har bl.a. i forbindelse med kvalitetsreformen slået fast, at der er behov for en samlet, national redningsplan, som bl.a. kan sikre flere penge og flere sundhedsprofessionelle og et bedre arbejdsmiljø til de medicinske afdelinger.

I regeringsgrundlaget fra november 2007 fastslår regeringen, at der skal sættes øget fokus på tilbuddene til de medicinske patienter.

SAMMENHÆNGENDE PATIENTFORLØB

Det er en afgørende forudsætning for kvaliteten i sundhedsvæsenet, at patientforløbene er sammenhængende. Derfor har Dansk Sygeplejeråd bl.a. sammen med Danske Regioner udgivet et inspirationsoplæg, der sætter fokus på at skabe gode patientforløb. En række af landets sygehuse arbejder målrettet med initiativer, der kan skabe sammenhængende patientforløb – fx i form af diagnostiske pakker, accelererede forløb og forløbskoordinatorer, men der er behov for at sætte endnu mere turbo på i de kommende år, fastslår Danske Regioner og Dansk Sygeplejeråd i udspillet.

Dansk Sygeplejeråd har også i forbindelse med kvalitetsreformen foreslået, at udsatte patienter får en egentlig ret til en forløbskoordinator, som på tværs af afdelinger, sygehuse og sektorgrænser kan skabe bedre forløb.

AKUTBEREDSKAB OG SKADEKLINIKKER

Som led i den nationale specialeplanlægning har Sundhedsstyrelsen i 2006 og 2007 foretaget en gennemgang af akutberedskabet forud for gennemgangen af de enkelte specialer, og Dansk Sygeplejeråd har i den forbindelse bl.a. udgivet pjecerne "Fremtidens akutberedskab – hurtig og bedre hjælp" og "Skadeklinikker og nærskadestuer – integreret del af akutberedskabet".

Det er i den forbindelse lykkedes Dansk Sygeplejeråd at påvirke Sundhedsstyrelsens endelige rapport, så den indeholder en række af de elementer, som Dansk Sygeplejeråd har peget på i debatten, herunder at:

- Der kan oprettes nære tilbud i form af skadeklinikker betjent af sygeplejersker.
- Al personale, der involveres i den præhospitale indsats skal have modtaget målrettet undervisning.
- Sygeplejersker indgår i det præhospitale beredskab, fx i bemanningen af helikoptertjenester og landbaseret transport.

SUNDHEDSHOTLINE

Borgere og patienter har brug for bedre, lettere og hurtigere adgang til at få hjælp til en række mindre alvorlige sundhedsproblemer, end de har i dag. Samtidig er der behov for at aflaste skadestuerne og almen praksis.

Derfor fremlagde Dansk Sygeplejeråd i maj 2007 et forslag om en landsdækkende, døgnåben sundhedshotline, som kan sætte borgernes behov i centrum. England har allerede en national hotline, som hver måned besvarer mere end 600.000 opkald. Flere politiske partier har efterfølgende fremlagt sundhedspolitiske udspil, hvor Dansk Sygeplejeråds forslag om en sundhedshotline indgår.

KRÆFTOMRÅDET

På trods af ambitiøse kræftplaner har et af de store sundhedspolitiske spørgsmål været sundhedstilbudene til kræftpatienter, herunder særligt den ventetid, som kræftpatienter oplever på strålebehandlingen. Indenrigs- og sundhedsministeren kritiserede bl.a. sygeplejerskerne for ikke at arbejde nok.

Dansk Sundhedsinstitut (DSI) og Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut udarbejdede en rapport, som sammenlignede de seks danske strålecentre og gav anbefalinger til den fremadrettede indsats. Rapporten indeholdt en lang række af de forslag, som Dansk Sygeplejeråd havde peget på, herunder behovet for, at der investeres i nye strålekanoner, og at de enkelte strålecentre bliver bedre til at lære af hinanden.

Dansk Sygeplejeråd foreslog ligeledes, at stråleterapisygeplejersker uddannes til at overtage flere opgaver i forbindelse med samtaler med patienter og godkendelse fra lægerne, og at der skal uddannes nok stråleterapisygeplejersker, læger og radiografer, som kan betjene strålekanonerne.

MANGFOLDIGHED

Kongressen besluttede i 2006, at Dansk Sygeplejeråd skal udarbejde et holdningspapir om mangfoldighed. Grundholdningen i kongresforslaget er, at Dansk Sygeplejeråd ønsker et sundhedsvæsen, hvor der er

plads til alle. Derfor vil vi ikke tolerere diskrimination af mennesker på grund af etnisk baggrund, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller andet.

Dansk Sygeplejeråd har indgået en samarbejdsaftale med Dokumentations- og Rådgivningscenteret for Racediskrimination. Formålet er at undgå, at der opstår sager om diskrimination i sundhedsvæsenet.

LIGESTILLING

Sygeplejen tiltrækker fortsat et større antal kvinder end mænd. Det faktum kræver en særlig opmærksomhed på de kønsmæssige aspekter i faget. Derfor kæmper Dansk Sygeplejeråd for ligeløn til de kvindedominerede områder inden for sundhedssektoren, og derfor inddrages det kønsmæssige aspekt, når vi forhandler overenskomster. Dansk Sygeplejeråd har fx ved overenskomstforhandlingerne med regioner og kommuner ud over de markante lønkrav valgt at have særligt fokus på at forbedre faderens barselsmuligheder.

Manglende ligestilling viser sig på en række felter – også i den afbildning af sygeplejersker, der foregår i det offentlige rum. Dansk Sygeplejeråd reagerer derfor, når sygeplejersker fremstilles stereotypet eller på anden måde ubegrundet negativt i offentligheden.

Konkret valgte Dansk Sygeplejeråd at reagere på en reklame fra undertøjsfirmaet JBS, der fremstillede sygeplejersker som sexobjekter. Efter debat i medierne, og efter at Dansk Sygeplejeråd sammen med andre organisationer klagede til Forbrugerombudsmanden, valgte firmaet at trække reklamen tilbage. Tilbage- trækningen viser, at det er muligt at skabe forandring og at sætte stop for diskriminering af faget.

SAMARBEJDE MED SUNDHEDSPOLITISKE BESLUTNINGSTAGERE

Rammerne for sygeplejerskernes arbejdsliv og professionens udvikling fastlægges af en lang række sundhedspolitiske beslutningstagere på mange forskellige niveauer. Derfor har Dansk Sygeplejeråd i betrykningsperioden styrket samarbejdet med en række sundhedspolitiske beslutningstagere.

Dansk Sygeplejeråd arbejder for et mangfoldigt sundhedsvæsen med ligestilling uanset køn, race, alder, religion m.v.

Dansk Sygeplejeråds formand har bl.a. jævnligt holdt møder med sundhedsordførere, finansordførere og partiformænd fra en bred vifte af Folketingets partier, ligesom hun har holdt møder med sundhedsministeren og undervisningsministeren.

Samarbejdet med patientforeningerne er også styrket, både via Netværk for en Folkesundhedsreform, som Dansk Sygeplejeråd sammen med Hjerteforeningen har etableret med 23 andre sundhedsorganisationer, og via mere bilateralt samarbejde, bl.a. med Danske Patienter.

Også samarbejdet med arbejdsgiverne Danske Regioner og KL, er fortsat, ligesom Dansk Sygeplejeråd har indledt et tættere samarbejde med andre faglige organisationer, bl.a. Dansk Lægesekretærforening og 3F. Vi har også fortsat samarbejdet med FOA om kvalitet i ældreplejen. Konkret er der afholdt en fælles konference og skrevet en fælles kronik om magtanvendelse.

FOLKETINGSVALGET

Dansk Sygeplejeråd arbejdede under valgkampen i november 2007 for at sætte sundhed og sygeplejersker på dagsordenen, og via avisannoncer, debatindlæg og spørgsmål til politikerne lykkedes det at placere en række temaer centralt i debatten.

Partierne lovede i den forbindelse at tage fat på sygeplejerskemanglen, give de medicinske patienter et bedre sundhedstilbud og satse mere på sundhedsfremme og forebyggelse. En række sundhedspolitiske ordførere lovede også, at de vil arbejde for at udvide sygeplejerskernes selvstændige ansvarsfelt og indføre kliniske ekspertsygeplejersker. Dansk Sygeplejeråd har efter valget afholdt en række møder med sundhedspolitikerne med henblik på at følge op på temaerne fra valgkampen.

Dansk Sygeplejeråds aktiviteter under valget omfattede bl.a.:

- Annoncekampagne i aviser landet over. Dansk Sygeplejeråd havde produceret to annoncer. Den ene fremførte budskabet om markant bedre løn til sygeplejerskerne og et krav om, at Folketinget skal afsætte en ekstra pulje her og nu og gennemføre en langsigtet ligelønsreform. Den anden

annonce fokuserede på, at for få sygeplejersker og stram økonomi går ud over kvalitet og arbejdsmiljø. Derfor skal Folketinget investere langt mere i sundhed.

- Særligt valgnummer af Synergi. Temanummeret indeholdt blandt andet interviews med en række sundheds- og arbejdsmarkedsordførere om deres valgløfter til sygeplejerskerne samt nyheden om, at offentligt ansatte med mellemlange uddannelser – eksempelvis sygeplejersker – har det største lønefterslæb i forhold til de privatansatte.
- Særligt site på www.dsr.dk, hvor alle relevante oplysninger var samlet.
- En undersøgelse foretaget af analyseinstituttet Megafon, der viste, at tre ud af fire vælgere mener, der er brug for en ligelønsreform mellem den offentlige og den private sektor.
- Debatindlæg i pressen samt valgmateriale til medlemmerne.

VELFÆRDSDEMONSTRATIONER

Dansk Sygeplejeråds hovedbestyrelse besluttede, at Dansk Sygeplejeråd skulle deltage i velfærdsdemonstrationerne ved Folketingets åbning den 2. oktober 2007.

Udgangspunktet for at deltage i velfærdsdemonstrationerne var Dansk Sygeplejeråds vision om at flytte grænser i fag og samfund. Vi ønsker et solidarisk sundhedsvæsen, der tager særlig hånd om de mest syge og udsatte grupper.

Virkeligheden på sygehusene og i kommunerne betyder, at produktivitetspresset er så højt, at det går ud over patienter og sygeplejersker. Samtidig truer manglen på sygeplejersker patienternes sundhed og sikkerhed. Derfor fandt hovedbestyrelsen, at der var behov for at markere over for alle partier i Folketinget, at der skal uddannes og ansættes flere sygeplejersker. I langt de fleste store byer, var der sygeplejersker på gaderne med hvide faner og sloganet: Bedre løn + flere sygeplejersker = Mere velfærd.

SLS var ligeledes ude at demonstrere til fordel for en bedre løn, bedre studieforhold og flere kolleger.

Ved Folketingets åbning den 2. oktober 2007 deltog sygeplejersker over hele landet i en række velfærdsdemonstrationer med budskabet: Bedre løn + flere sygeplejersker = Mere velfærd. Billedet her er fra Rådhuspladsen i København

